

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPPLEMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

„Acel vlăstar plantat în primăvară dă roade bune de un sfert de veac”

Pășind în anul jubiliar

Stimați colegi,

Ne bate la ușă anul, în care Academia noastră va rotunji un sfert de secol de activitate. Anul 2018 se anunță a fi unul de înaltă tensiune spirituală, plin de emoții și mari responsabilități.

Ne așteaptă evenimente de anvergură, de restructurare radicală a activității, de luare a unor decizii importante. Toate aceste sarcini solicită mobilizare maximă din partea profesorilor, doctoranzilor și studenților masteranzi. Sunt

sigur, împreună vom reuși!

Vă aduc sincere mulțumiri pentru munca depusă în anul care pleacă și vă îndemn, cu același avânt, să pășim în anul care vine.

Vă doresc multă sănătate, mult succes în activitatea profesională, încredere în ziua de mâine!

Țin să felicit, de asemenea, absolvenții din toate promoțiile Academiei, întregul detașament de funcționari publici din republică, majoritatea dintre care a trecut cândva pragul instituției noastre.

Să aveți un Crăciun fericit! La anul și la mulți ani!

Rector,
Oleg BALAN,

doctor habilitat, profesor universitar

Mihai EMINESCU

Colinde, colinde

Colinde, colinde,
E vremea colindelor!
Caci gheața se întinde
Asemeni oglinzilor.
Si tremură brazii,
Mișcând rămurelele,
Căci noaptea de azi-i
Când scânteie stelele.

Se bucur' copiii,
Copiii și fetele!
De dragul Mariei
Își piaptână pletele.
De dragul Mariei,
Și al Mântuitorului,
Lucește pe ceruri,
O stea călătorului.

Academia de Administrare Publică la 25 de ani

Corneliu Popovici: „Să lucrăm pentru Moldova, pentru cetățenii acestui stat”

Interviu cu Corneliu POPOVICI, consilier al Președintelui Republicii Moldova în domeniul educației, culturii și cercetării

Corneliu Popovici este doctor în filozofie, conferențiar universitar. A fost șef de catedră și vicerector al Academiei de Administrare Publică în perioada 2002 - 2008.

- În calitate de fost profesor și vicerector la Academia de Administrare Publică, dar și în virtutea funcției pe care o dețineți, ce ne puteți spune despre rolul Academiei în constituirea și afirmarea științei autohtone a administrației, în pregătirea și dezvoltarea profesională a funcționarilor publici?

- Academia de Administrare Publică din țara noastră este și trebuie să rămână, în opinia mea, principală instituție de cercetare în domeniul managementului și al administrației

publice din Republica Moldova.

Am rămas surprins de faptul că în anul 2017 nu a avut loc admiterea la AAP – instituție prestigioasă de învățământ recunoscută atât în țara noastră, cât și peste hotare, fapt dovedit prin numeroase parteneriate, pe care le dezvoltă Academia cu instituții similare din străinătate, prin proiectele realizate până acum și cele în derulare cu unele dintre cele mai importante structuri donatoare din lume. Ar fi oportun ca, în viitorul cel mai apropiat, Guvernul

Republicii Moldova să revină asupra deciziei de a reîncheie admiterea la Academie. Mai mult, cadrul normativ permite ca studiile de masterat, ciclul 2, care sunt studii de bază la Academie, să fie reluate în anul 2018. Spun acest lucru, făcând referire la numeroase solicitări venite la adresa președinției din partea autorităților publice centrale și locale, în care se solicită relansarea studiilor de masterat în cadrul Academiei de Administrare Publică.

(Urmare în pag. 2)

(Continuare. Încep. în pag.1)

Aparatul administrativ din republică are nevoie de cadre competente, mai ales acum, în procesul de implementare a reformei administrației publice. Reformele pot fi implementate cu succes doar având funcționari bine pregătiți. Aș invoca aici o expresie celebră, repetată în multe rânduri în

cadrul cursurilor de dezvoltare continuă de la Academie: *Poți guverna țara cu funcționari buni și, uneori, cu legi imperfecte, dar, în mod categoric, nu poți guverna o țară bine având legi bune, dar funcționari slab pregătiți.*

În acest context, consider că Academia de Administrare Publică, pe parcursul celor aproape 25 de ani de activitate, s-a înscris foarte bine în sistemul instituțiilor de învățământ superior din țara noastră, își are segmentul său de activitate atât din punctul de vedere al educației, dar și din punctul de vedere al cercetării și formării continue. Sunt sigur că pe viitor colegii de la Academie vor depune noi eforturi ca această instituție să-și consolideze statutul atât în plan național, cât și pe plan extern.

Președintele Igor Dodon acordă o atenție deosebită pregătirii cadrelor de înaltă calificare pentru aparatul de stat. În cadrul președinției urmează să fie instituit un grup de formare a așa-zisei rezerve de cadre pentru aparatul de stat și alte instituții și organizații importante din republică. Unul din elementele de bază în formarea acestei rezerve de cadre este atragerea tinerilor

specialiști, cu studii urmate în țară sau în străinătate. Recent, de exemplu, la inițiativa Președintelui, pe parcursul câtorva luni, și-au desfășurat stagiul de practică un grup de tineri, care învață în prestigioase instituții de învățământ supe-

rior din străinătate. Trei dintre aceste persoane au fost deja angajate în cadrul președinției și își desfășoară activitatea în domeniul securității naționale, al expertizei economice, al relațiilor externe și cu diaspora.

Academia de Administrare Publică ar putea fi un element central în crearea rezervei de cadre la care ne-am referit. Din practica pe care am avut-o la Academie, pot să afirm că o astfel de inițiativă fusese lansată și de primul rector, Mihail Platon, fiind efectuate studii a experienței altor state la acest capitol. Respectiv, Academia ar putea să devină un generator de idei și o structură importantă pentru implementarea acestui proiect.

Academia de Administrare Publică ar putea deveni și un important centru de cercetare a fenomenelor și tendințelor care au loc în administrația publică, deoarece în republica noastră nu există alte instituții cu asemenea potențial și tradiții de cercetare. Totodată, ar trebui să fie o platformă importantă de implementare a reformelor, unde s-ar aduna experți din țară și de peste hotare la conferințe și întruniri științifice, ale căror rezultate să

fie publicate și transmise spre cunoștință structurilor administrative și cercurilor științifice din țară.

AAP trebuie să fie un centru important de pregătire a cadrelor științifice de înaltă calificare în domeniul administrației publice. Am în vedere faptul că la instituție trebuie să se consolideze centrele de cercetare, școlile doctorale create anterior.

Un alt domeniu prioritar de activitate ar fi publicarea lucrărilor metodice și științifice, pentru a fi distribuite și în autoritățile administrației publice centrale și locale. Vă spun din propria experiență că în administrația publică se resimte un gol la acest capitol. Sunt sigur că lucrările s-ar bucura de succes. Dovadă este și experiența Academiei în elaborarea unor ghiduri pentru aleșii locali, inclusiv pentru aleșii locali din UTA „Gagauz Yeri”, care au servit drept surse importante de inspirație în activitatea practică. At fi bine de elaborat și lucrări noi în alte domenii, cum ar fi achizițiile publice, atragerea de fonduri pentru dezvoltarea locală etc. Știu că în cadrul Academiei sunt persoane competente, capabile să elaboreze astfel de lucrări de un real folos pentru aleșii locali și nu numai.

Academia ar trebui să-și intensifice activitatea și în procesul de formare continuă a funcționarilor publici. În ultimii ani, în Republica Moldova s-au produs modificări importante ale legislației în acest domeniu. Recent a fost promulgată Legea privind crearea comitetelor sectoriale pentru formarea profesională. Aceste comitete, care își vor desfășura activitatea în strânsă legătură cu structurile guvernamentale, sindicale și ale patronatului, vor avea, cred eu, o relație bună și cu Academia de Administrare Publică. Cândva, în cadrul Academiei au fost create standarde ocupaționale pentru anumite categorii de angajați din administrația publică. Această

experiență va fi de real folos pentru comitetele respective. Or, la prima etapă, acestea au drept scop elaborarea a peste 300 de standarde profesionale pentru diferite categorii de angajați din republică. Academia este cea mai indicată să contribuie la elaborarea acestor standarde, în special, pentru angajații din autoritățile publice centrale și locale.

Academia are un potențial real și pentru atragerea de noi proiecte finanțate de donatori importanți din țară și din străinătate, proiecte de mare folos pentru administrația publică, pentru pregătirea și dezvoltarea profesională a funcționarilor publici, dar și pentru consolidarea bazei tehnico-materiale a instituției.

- Ce părere aveți despre felul în care se desfășoară actuala reformă administrativă? Cum va influența aceasta, în particular, politica educațională?

- Orice reformă este binevenită atunci când este bine gândită, când sunt analizate impacturile și riscurile posibile ale acesteia. Cu părere de rău, nu toate reformele din ultimii ani sunt examinate prin această prismă. Aș putea exemplifica prin modificările recente ale cadrului normativ privind activitatea Academiei de Științe a Moldovei. Mă refer la modificările la Codul pentru știință și inovare. Această reformă este strict necesară, dar modelul de reformă acceptat de Parlament comportă riscuri foarte mari, inclusiv pierderea acestei instituții, care reprezintă cel mai important for al științei autohtone, unde au activat și activează personalități marcante de talie națională și internațională.

Reforma Academiei de Științe se dorește în contextul reformei administrației publice centrale, ignorând opiniile cercetătorilor, ale academicienilor. Aș invoca aici numeroasele luări de poziție ale acestora, inclusiv ale academicienilor T. Furdui,

(Urmare în pag.3)

(Sfârșit. Încep. în pag.1)

V. Pasat, L. Culiuc, C. Gaidric, M. Șlapac, D. Dragnev și mulți alții, în care se menționează că schimbările la Codul pentru știință și inovare atrag după sine urmări nefaste. Eu personal nu cunosc academicieni care s-ar fi pronunțat pentru aceste reforme. Mai mult, și unele personalități marcante din străinătate, printre care academicianul Isaac Bersuker din Statele Unite, președintele Academiei Române Ionel-Valentin Vlad și-au arătat îngrijorarea față de reformele ce vizează Academia de Științe. Președinția a fost sesizată în acest sens. Și, urmare a discuțiilor cu mediul academic, s-a decis să nu fie promulgată această lege, invocând numeroase argumente. Din păcate, Parlamentul a revotat modificările în varianta nedorită. Totuși sperăm că parlamentarii vor reveni asupra subiectului.

Un alt exemplu de schimbare mai puțin chibzuită este comasarea Consiliului Național de Acreditare și Atestare cu Inspectoratul Școlar Național și cu Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional. Respectivul modificări la Codul educației conțin, de asemenea, riscuri mari. Noua structură creată va deveni o componentă a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, ceea ce este inadmisibil pentru o entitate care se va ocupa de evaluare în domeniul științei și educației. Practica europeană demonstrează faptul că asemenea structuri, pentru a-și menține credibilitatea, trebuie să fie independente de cele guvernamentale. În Germania, de exemplu, asemenea organisme au statut de organizații obștești și sunt recunoscute de rețeaua de evaluare europeană în domeniul educației. Riscul constă în faptul că instituțiile acreditate de o astfel de structură din subordinea ministerului respectiv vor elibera diplome care nu vor fi recunoscute în afara Republicii Moldova, iar posesorii acestora nu-și vor putea valorifica în străinătate competențele. Sperăm să se revină și la acest subiect. În alt caz, există riscul ca exodul de

studenți sau potențiali studenți să crească. Or, în ultimii 10 ani, numărul de studenți în Republica Moldova a scăzut de la 130 la 65 de mii.

Pe parcursul ultimelor luni am insistat și asupra stopării procesului de reorganizare a instituțiilor de învățământ preuniversitar, altfel spus, a închiderii și comasării școlilor, proces care se face, de asemenea, sub lozincă reformelor. Am examinat experiența internațională în domeniu, inclusiv a României, Bulgariei, Ungariei și a altor state, și am ajuns la concluzia că aplicarea acestor scheme de optimizare a instituțiilor de învățământ conduce, în consecință, la dispariția multor localități. În Bulgaria, de exemplu, urmare a închiderii școlilor, nu se regăsesc pe hartă circa 600 de unități teritoriale. Țin să constat că insistența noastră s-a încununat de succes: Guvernul a făcut, în luna octombrie, o declarație că va stopa procesul de închidere a școlilor.

- Ce acțiuni se impun, în opinia Dumneavoastră, ca sistemul administrativ din republică să devină unul cât mai eficient și mai aproape de cetățean?

- O bună administrație trebuie să se bazeze pe specialiști competenți, care cunosc experiența administrativă, practicile internaționale pozitive în domeniu. A doua premisă ar fi ca funcționarii noștri să conștientizeze faptul că sunt obligați să lucreze pentru Moldova, pentru cetățenii ei.

- Ce amintiri vă leagă de Academia?

- Am cele mai plăcute amintiri din perioada când m-am aflat la Academie, unde am fost invitat să lucrez, în anul 2002, de către rectorul de atunci, Mihail Platon. Sub îndrumarea acestei importante personalități pentru știința administrativă și administrația publică din republica noastră, am avut ocazia să contribuim la realizarea unui șir de reforme în cadrul instituției. Mă refer aici la reforma din

2003, care a schimbat statutul Academiei, ea devenind pe lângă președintele statului. În așa mod, a fost implementată o practică din multe state ale lumii, unde o astfel de instituție se află în strânsă legătură cu șeful statului – academiei pe lângă președintele țării sau așa-numitele academii regale.

La fel, mi-am adus contribuția la modificarea statutului diplomelor absolvenților Academiei, care a condus la oficializarea și recunoașterea acestora pe plan internațional. De asemenea diplome au beneficiat câteva mii de absolvenți ai instituției.

Îmi amintesc de inițiativa Academiei de a introduce în nomenclatorul specialităților științifice din republică a specialității „administrare publică”, care a fost o activitate dificilă, dar captivantă. La fel și de formarea consiliilor științifice, susținerea primelor teze, de proiectele internaționale implementate în colaborare cu USAID, PNUD, SIDA și altele, care au contribuit semnificativ

vedeți rolul de mai departe al Academiei în implementarea reformei administrative, în dezvoltarea abilităților profesionale ale funcționarilor de toate nivelurile din cadrul autorităților publice?

- Sărbătorile de iarnă reprezintă momentul culminant din întregul an când facem bilanțuri, când punem pe cântar împlinirile și inevitabilele eșecuri, când ne încredem cu tărie în anul care stă să vină.

În ajun de revelion, doresc colegilor mei la mulți ani și un Crăciun fericit!

Să întâmpinăm aceste sărbători cu sentimentul că lucrurile frumoase se nasc din intenții bune, din mărinimie, încredere și determinare.

Să avem siguranța că dorințele formulate la trecerea dintre ani se vor realiza.

Să facem tot ce ne stă în puteri ca anul 2018 să fie unul de referință în plan profesional și personal pentru toți noi.

Iar în anul jubiliar 2018, aș vrea să văd Academia de Adminis-

la consolidarea capacităților instituționale ale administrației publice locale, în special. Aș evidenția și proiectul în domeniul managementului finanțelor publice cu susținerea Băncii Mondiale.

Dar cea mai mare plăcere mi-o aduce amintirea și respectul pe care-l port până astăzi pentru colegii mei, cu care am realizat multe performanțe în aspect educațional și științific.

- Acum, în preajma împlinirii unui sfert de veac, cum

trare Publică la locul ei, principală instituție de învățământ superior, care are misiunea de formare a specialiștilor de înaltă calificare, de dezvoltare profesională continuă a personalului din serviciul public și de asigurare științifico-metodică a activității autorităților publice, cu noi studenți-masteranzi și cu noi doctoranzi. E locul pe care îl merită pe bună dreptate!

**Interviu realizat de
Sergiu VLĂDICĂ**

O istorie a Academiei în file de ziar

Spicuiuri din ziarul "Funcționarul public"

2003

5 februarie. La AAP se află în vizită de lucru Eugenia Ostapciuc, Președintele Parlamentului Republicii Moldova.

În nr. 4 din februarie 2003 ziarul publică Decretul Președintelui Republicii Moldova privind reorganizarea Academiei de Administrare Publică pe lângă Guvernul Republicii Moldova, prin care instituția este reorganizată în Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova. Art. 2 al documentului stabilește că Academia „este o instituție de stat de învățământ superior universitar care își desfășoară activitatea în calitate de persoană juridică autonomă, în baza propriului statut”.

20 martie. În incinta Academiei are loc o ședință festivă cu prilejul încheierii studiilor și înmânării actelor respective absolvenților Academiei, secția zi la specialitățile administrare publică, management și relații internaționale. Prorectorul Academiei, Aurel Simboteanu, a menționat în luarea sa de cuvânt, că timp de 10 ani instituția a pregătit 1500 de absolvenți la aceste trei specialități.

Mai. Cu prilejul împlinirii a 10 ani ai Academiei ziarul inserează mesajul de felicitare a Primului Ministru Vasile Tarlev, precum și alte mesaje din partea oficialităților, un dialog cu rectorul Academiei Mihail Platon, o serie de articole semnate de absolvenții Instituției, o relatare amplă despre întâlnirea absolvenților cu studenții Academiei.

Iunie. Numărul 11 al ziarului găzduiește mesajul Președintelui Republicii Moldova, Vladimir Voronin, cu prilejul aniversării, reportaje de la manifestările desfășurate la Academie – ședințe festive ale corpului profesoral-didactic și a Senatului Academiei.

27 iunie. Este lansată a zecea promoție postuniversitară.

Iulie. Este publicat decretul prezidențial, potrivit căruia, „începând cu anul de studii 2003 – 2004, AAP nu va mai efectua admiterea la studii universitare. Studenții anului doi și trei vor fi transferați la alte instituții de învățământ superior, în conformitate cu legislația. Studenții anilor patru și cinci își vor continua studiile la Academie până la absolvirea ei”.

9 septembrie. Sunt înmânate primele diplome de magistru în administrația publică unui grup de 9 absolvenți ai Academiei.

Octombrie. În vizită de lucru la Academie se află ambasadorul Republicii Belarus, Vasili Sacovici, și un grup de experți bosniaci.

Selectare: Sergiu VLĂDICĂ

Din depărtarea anilor

Am făcut cunoștință cu contingentul Academiei de Administrare Publică în 1996, când mi s-a propus să predau un curs de "Istorie a religiilor", pentru audienții de la secția fără frecvență. A fost un public remarcabil – toți pretorii de sector din capitală, primari ai satelor și comunelor din republică, conducători de întreprinderi și instituții. Am avut o satisfacție extraordinară datorită faptului că audienții au manifestat interes deosebit față de obiectul de studiu, mai mult ca altă dată, l-au și studiat profund.

Nu m-am gândit că peste o perioadă scurtă de timp voi reveni la Academie. Eram bine cotate la Institutul de Arte din Moldova, dar am acceptat provocarea și m-am transferat la Academie, ocupînd funcția de șef al Catedrei științe socioumane, apoi și cea de secretar științific al Senatului Academiei. A fost un an cam greu, fiindcă trebuia să selectez din mers cadre pentru catedră. Consider că mi-a reușit. La catedră s-au încadrat profesori cu experiență ca Sergiu Roșca, Teodor Popescu, Otilia Stamatini și cadre tinere care au făcut față cerințelor.

Peste un an a venit o nouă provocare – rectorul, regretatul Mihail Platon, mi-a propus să-mi asum responsabilitatea pentru organizarea instruirii. Astfel, am fost numit șef al Direcției organizarea instruirii. Am condus un colectiv de profesioniști. Pe parcursul anului am elaborat și editat planurile de instruire postuniversitară, am fost primii care am introdus instruirea prin sistemul de module, iar apoi și prin cel de credite. Direcția reflecta permanent realizările sale în ziarul „Funcționarul Public” și în revista „Administrarea Publică”.

O realizare remarcabilă a fost studiul privind istoria Academiei. Practic toți profesorii Academiei au depus eforturi pentru apariția acestui studiu.

Direcția organizarea instruirii a fost mereu antrenată în elaborarea proiectelor de hotărâri ale Guvernului ce țineau de activitatea Academiei, organizarea instruirii și perfecționării funcționarilor publici.

La Academie s-a format un nucleu de profesori și administratori care au putut să promoveze valorile științifice și morale, dedicîndu-se operei de instruire. În acest context, mă închin până la pămînt regretatului rector, profesor universitar, doctor habilitat, Doctor Honoris Causa Mihail Platon, regretatului prim-prorector, profesor universitar, doctor habilitat Sergiu Roșca, regretatului șef al Direcției gospodărie Ion Mazureac, și altor membri ai echipei.

Experiența acumulată mi-a fost de folos și după ce am plecat de la Academie, încadrîndu-mă într-o nouă echipă – Direcția Politicii de Cadre pe lângă Guvernul Republicii Moldova, oferindu-mi posibilitatea să elaborez împreună cu colegii o serie de documente ce vizau rezerva de cadre pentru administrația publică centrală.

Apoi a urmat o nouă provocare – Arhiva Națională a Republicii Moldova, care a devenit pentru mine o adevărată realizare profesională. Împreună cu directorul Mihai Manea, actualmente redactor în secția activitate editorială a Academiei, am fondat ziarul „Tezaur”, am editat culegeri de documente, am continuat editarea anuarului „Pergament”, în final – am editat „Îndrumătorul Arhivei Naționale a Republicii Moldova” în 2 volume.

Experiența de la Academie mi-a prins bine și în activitatea mea în administrația publică locală, la pretura Buiucani, în calitate de șef al secției administrație publică locală, unde îmbinăm armonios teoria cu practica. Numai gânduri bune mă copleșesc când revin la cea care a fost Academia de Administrare Publică pentru mine.

Nicolae STEFANOV,
doctor în filosofie, conferențiar universitar

Cunoștințe practice pentru angajații MAI

În cadrul cursului de dezvoltare profesională a șefilor de subdiviziuni din Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, care se desfășoară

Academiei. Activitatea pe care o desfășurați în minister este una responsabilă și trebuie să depuneți toate eforturile pentru a elimina definitiv cazurile

Temele respective au fost abordate de Valeriu CUȘNIR, doctor habilitat, profesor universitar, director al Institutului de Cercetări Juridice și Politice al AȘM, Ion GUZUN, judecător la Curtea Supremă de Justiție, Rodion COJOCARU, doctor în drept, conferențiar.

Cursul „Management și leadership” pentru angajații cu funcții de conducere ai Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova s-a desfășurat la Academia de Administrare Publică în perioada 27 noiembrie - 22 decembrie curent.

Lecțiile din cadrul acestui curs, inclusiv masa rotundă privind consecințele juridico-penale ale managementului neefectiv, au contribuit la actualizarea cunoștințelor angajaților MAI despre funcțiile managementului și leadership-ului și calitățile de bază ale unui con-

ducător de subdiviziune, le-au ajutat acestora să-și formeze competențe în dezvoltarea echipelor și consolidarea rolului liderului de echipă, să valorifice experiența altor state în domeniul managementului și a leadership-ului, precum și să-și modeleze aptitudini de aplicare în practică a noilor cunoștințe în domeniul managementului și leadership-ului.

Reieșind din imperativele de implementare a reformelor, bazate pe criterii de eficiență, performanță și responsabilitate, cursul respectiv are o importanță semnificativă atât în pregătirea cadrelor de conducere în domeniul managementului și leadership-ului cât și în contextul schimbării accentelor vizând instruirea noii generații de conducători din sectorul public.

Cor. „F. P.”

actualmente la Academia de Administrare Publică, la 20 decembrie curent, a avut loc o masă rotundă cu genericul „Consecințele juridico-penale ale managementului neefectiv”.

Moderatorul mesei rotunde, rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, a atras atenția asupra importanței temei puse în discuție. „Este vorba de câteva infracțiuni incluse în Codul penal, cu care dumneavoastră vă ciocniți foarte des – mita, abuzul în serviciu, neglijența în serviciu și altele. Azi vom discuta despre felul în care urmează să evităm asemenea situații pentru a nu cădea sub incidența articolelor respective din Codul penal”, a precizat rectorul

de abuz sau neglijență în serviciu, a mai spus Oleg Balan.

Participanții la discuție s-au referit la aspecte privind caracteristica generală a infracțiunilor legate de managementul neefectiv, analiza juridico-penală a unor infracțiuni concrete, precum și combaterea unor asemenea infracțiuni.

Studentii-masteranzi în vizită de studiu la „Franzeluța” S. A.

Procesul de instruire realizat în cadrul studiilor superioare de master la Academia de Administrare Publică este axat, inclusiv, pe studierea bunelor practici, care contribuie substanțial la pregătirea specialiștilor de înaltă calificare.

În scopul familiarizării cu experiența avansată în asigurarea unui sistem eficient de management al calității, la 14 decembrie curent masteranzii de la programul Management, ghidați de profesori de la Catedra economie și management public, au efectuat o vizită de studiu la „Franzeluța” SA.

Studiind anterior aspectul teoretico-științific în cadrul disciplinei Managementului calității totale, masteranzii au avut posibilitatea să urmărească rezultatul implementării principiilor și cerințelor înaintate față de sistemul de

calitate, făcând cunoștință cu activitatea Laboratorului de încercări, acreditat și certificat conform cerințelor SM SR EN ISO/CEI 17025:2006, precum și a secțiilor de producere a produselor de panificație și patiserie, care, la fel, sunt cer-

tificate conform cerințelor ISO 22000:2005.

În rezultatul vizitei masteranzii au menționat, că o astfel de experiență este de un real folos în pregătirea unei noi generații de manageri, capabili să se orienteze în problemele economice, să-și dezvolte capacitatea de analiză și evaluare a proceselor economico-manageriale, de analiză a dimensiunilor manageriale și importanța acestora pentru eficientizarea activității instituțiilor publice și private.

Tatiana TOFAN,
șef Catedră economie și
management public,
doctor în economie,
conferențiar universitar

GUVERNUL REPUBLICII ROMÂNIA

Academia de Administrare Publică

Ianuarie 2018

L	M	M	J	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Februarie 2018

L	M	M	J	V	S	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

Mai 2018

L	M	M	J	V	S	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Iulie 2018

L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Septembrie 2018

L	M	M	J	V	S	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Octombrie 2018

L	M	M	J	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

REPUBLICII MOLDOVA

Administrare Publică

Martie 2018

L	M	M	J	V	S	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Aprilie 2018

L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

Iunie 2018

L	M	M	J	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

August 2018

L	M	M	J	V	S	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Noiembrie 2018

L	M	M	J	V	S	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Decembrie 2018

L	M	M	J	V	S	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Academia – promotoare a antreprenoriatului social

Dinu MANOLE,
șef Direcție relații
internationale

Antreprenoriatul social, scopul căruia constă în soluționarea unor probleme sociale și creșterea gradului de ocupare a persoanelor aparținând grupurilor defavorizate și facilitarea accesului acestora la resursele și serviciile sociale, se afirmă ca o nouă direcție a sectorului economic al Republicii Moldova. În acest context, se înscrie și Conferința Națională pentru Antreprenoriat Social, ediția a III-a, desfășurată, recent, la Chișinău, care a avut ca obiectiv promovarea conceptului de antreprenoriat social în Republica Moldova.

Am participat la acest eveniment, deoarece problemele abordate în cadrul conferinței au tangențe cu activitatea Academiei de Administrare Publică. Adică, fiind un concept relativ nou pentru Republica Moldova, antreprenoriatul social necesită studii și implicare din partea instituțiilor de învățământ superior în promovarea acestei idei și, eventual, pregătirea unor reprezentanți ai organizațiilor nonguvernamentale și ai antreprenorilor doritori de a activa în acest sector. Și, în acest context, Academia de Administrare Publică, în virtutea specificului său, se poate încadra plenar în activitățile de promovare a antreprenoriatului social, de incluziune socială și, în special, de pregătire a specialiștilor în acest domeniu.

Evenimentul a fost organizat în cadrul programului „Antreprenoriat social” al Asociației Obștești „Eco-Răzeni”, implementat în parteneriat cu Asociația „Motivație” din Moldova și Centrul Media pentru Tineri, cu suportul financiar al

Agenciei SUA pentru Dezvoltare Internațională, IM Swedish Development Partner, Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC) și Atașatului pentru Muncă, Afaceri Sociale și Protecția Consumatorului al Ambasadei Austriei la Chișinău.

La ședința plenară și-au împărtășit experiența de succes reprezentanții antreprenoriatului social din Austria, Belgia, Marea Britanie, România, Ucraina și Ungaria. În cadrul discuțiilor, au fost evidențiate succesele obținute de antreprenorii sociali, dar și dificultățile întâlnite în Europa, la început de cale.

Căile, pe care s-a mers pe calea antreprenoriatului social în Europa, sunt diverse. Importantă este atitudinea statului față de acest nou sector, menit să rezolve probleme vitale pentru societate, acolo unde statul întâmpină dificultăți. Antreprenoriatul social este un sector în care, la ora actuală, sunt angajate peste 9 milioane de persoane și încurajarea acestui sector emergent este o acțiune concretă în realizarea obiectivului principal al strategiei Europa-2020 de „promovare a incluziunii sociale, în special, prin eradicarea sărăciei, urmărindu-se eliminarea riscului de sărăcie și excludere pentru, cel puțin, 20 de milioane de persoane”.

Academia de Administrare Publică a manifestat interes față de eveniment pentru că antreprenoriatul social are o conotație extrem de generoasă și este un concept actual, combină pasiunea unei misiuni sociale cu o disciplină orientată spre profit. Or, antreprenoriatul social are ca scop soluționarea problemelor sociale, de aceea ar fi de un real suport pentru

administrația publică anume în sectoarele vulnerabile, întrucât rezolvă probleme, precum ar fi angajarea în câmpul muncii și incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități și a categoriilor sociale vulnerabile. Și, în această ordine de idei, la Academie ar putea fi organizate cursuri de instruire pentru pregătirea specialiștilor în domeniul antreprenoriatului social care, în Republica Moldova, tinde să devină o ramură bine dezvoltată a sectorului economic al țării.

Aș mai remarca aici faptul că Academia de Administrare Publică promovează antreprenoriatul social prin publicațiile sale, în special, în ziarul „Funcționarul Public”. Chiar în numărul precedent, această tematică a fost abordată în materialul „Cooperare internațională întru consolidarea autonomiei locale”, în care primarul comunei Rădeni, raionul Strășeni, Petru Răbdău, își împărtășește impresiile despre deplasarea de serviciu în componența unei delegații a primarilor din Republica Moldova în Letonia, unde au participat la Zilele Solidarității Locale. După cum spune primarul, este interesant felul în care se conlucrează cu comunitatea. De exemplu, persoanele de vârstă a treia sunt antrenate în

portant este și faptul că, fiind antrenați în diverse activități, nu se simt singuratici, ci participanți activi la viața socială a comunității. De asemenea, este dezvoltat turismul rural. Și în baza acestor practici utile primarul Petru Răbdău își propune să dezvolte mai multe activități de acest gen: să implice elevii din clasele superioare ale gimnaziului ca ei să viziteze bătrânii la domiciliu, să le ducă produse alimentare, să fie la curent cu nevoile lor pe care primăria să le soluționeze; să organizeze producerea articolelor de larg consum pentru comercializarea lor locală; să inaugureze muzeul satului ca localitatea să fie inclusă, eventual, într-o rețea a turismului rural etc.

Momentul implementării conceptului de economie socială/antreprenoriat social în Republica Moldova este unul prielnic, dacă luăm în considerare faptul că, în conformitate cu Planul de acțiuni pe anii 2016-2018 pentru implementarea Strategiei privind reforma administrației publice pentru anii 2016-2020, sunt preconizate schimbări esențiale la nivel de administrație publică

Dacă ținem seama de faptul că obiectivele reformei sunt ambițioase, atunci utilizarea capitalului uman în implementarea lor trebuie să fie cât mai eficientă și conceptul de economie socială se integrează perfect în acest scenariu.

Academia de Administrare Publică este un actor important în implementarea reformei, revenindu-i un rol deosebit în consolidarea capacităților autorităților administrației publice centrale și locale în domeniul descentralizării și dezvoltării locale și regionale, în consolidarea capacităților instituționale și profesionale la nivelul autorităților publice locale pentru implementarea eficientă a politicilor publice de administrare a resurselor financiare, de aceea integrarea conceptului de economie socială în reforma administrației este pentru Academia de Administrare Publică o oportunitate, dar și o obligație.

diverse activități după interesul și placul lor. Adică, unii produc articole de marochinărie sau de artizanat din lemn, ceară, lut sau alte materiale, femeile se ocupă cu țesutul, brodatul vestimentației portului popular etc., iar primăria organizează comercializarea lor pe piața locală sau în orașele din apropiere. Astfel, bătrânii sunt asigurați cu toate cele necesare, dar im-

Au fost apreciate cele mai bune practici ale autorităților publice locale

Cele mai bune practici implementate de autoritățile publice locale din Moldova în 2015 și 2016 au fost premiate, pe 16 decembrie, în cadrul unei ceremonii naționale. Evenimentul a

Astfel, au fost acordate următoarele premii:

Secțiunea: **Transparența guvernării locale – premisă pentru creșterea încrederii cetățenilor în administrație.**

tural-istorică - resursă pentru revitalizarea comunității.

Premiul special: primăria comunei Zaim (raionul Căușeni) pentru unicul festival dedicat puieților de pomi fructiferi și

suedez” și satul Costești din raionul Ialoveni pentru centrul comunitar „Speranța”.

Premiul III – primăria satului Copceac (UTAG), primăria orașului Vulcănești și primăria comunei Zagarancea din raionul Ungheni.

De asemenea, în cadrul evenimentului de premiere un premiu special a fost oferit jurnalistei de la TRM, Tatiana Bălan, care a promovat activ cele mai bune practici în reportajele radio realizate.

La ediția 2015 – 2016 a Programului Bunelor Practici au participat în competiție 104 bune practici din 64 de autorități publice locale. În ceea ce privește regiunile, bunele practici au fost depuse din 25 de raioane ale țării și trei municipii: Chișinău, Bălți și Comrat. Astfel, din regiunea Centru au fost depuse 45 de bune practici din 24 de comunități; 33 de bune practici au fost depuse din regiunea Sud și 26 bune practici din 19 localități au fost implementate în regiunea Nord a țării.

fost organizat de IDIS „Viitorul”, în cadrul Programului Bunelor Practici, care este implementat cu suportul financiar al Consiliului Europei.

Autoritățile publice locale din țară au participat în acest an la patru categorii ale competiției bunelor practici și anume:

1. **Transparența guvernării locale – premisă pentru creșterea încrederii cetățenilor în administrație.** 2. **Dezvoltare locală prin implicare comunitară.** 3. **Moștenirea cultural-istorică, resursă pentru revitalizarea comunității.** 4. **Servicii publice de calitate în sprijinul cetățenilor.**

Scopul Programului Bunelor Practici este de a identifica și disemina inițiativele originale din administrația publică locală din Republica Moldova, precum și a face cunoscute experiența și rezultatele remarcabile ale autorităților și instituțiilor publice locale din țară.

În cadrul Ceremoniei naționale de premiere a celor mai bune practici în administrația publică locală au fost acordate 22 de certificate de participare, 14 mențiuni, zece premii de gradul III, zece premii de gradul II, cinci premii de gradul I și șapte premii speciale pentru cele mai bune practici implementate de administrațiile publice locale în perioada 2015-2016. Autoritățile câștigătoare s-au ales cu trofee și diplome, iar restul participanților - cu certificate.

Premiul I – primăria satului Bravicea (raionul Călărași) pentru editarea ziarului comunitar „Curierul de Bravicea”.

Premiul II – primăria comunei Ruseștii Noi (raionul Ialoveni) pentru studierea limbii engleze cu ajutorul voluntarei de la Corpul Păcii, Deborah Sasek.

Premiul III – primăria comunei Vinogradovca (raionul Taraclia) pentru defășurarea Zilei diasporiei în anul 2016.

Secțiunea: **Dezvoltare locală prin implicare comunitară.**

Premiul special: primăria satului Taraclia (raionul Căușeni) pentru mobilizarea comunității în transformarea gunoiștii într-o pădure tânără cu 2 000 de copaci - frasini, arțari și salcâmi.

Premiul I – primăria satului Selemet (raionul Cimișlia) pentru implicarea băștinașilor la dezvoltarea locală și primăria comunei Sipotenii (raionul Călărași) pentru Serviciul de salvatori și pompieri voluntari.

Premiul II – primăria municipiului Bălți (proiectul bugetului civic), primăria municipiului Edineț pentru spălătoria socială și orașul Telenești pentru dezvoltarea serviciilor moderne la biblioteca raională „Vasile Alecsandri”.

Premiul III – primăria comunei Calfa (raionul Anenii Noi), primăria orașului Călărași, primăria Gura Galbenei din raionul Cimișlia pentru întreprinderea intercomunitară și comuna Lozova (raionul Strășeni).

Secțiunea: **Moștenirea cul-**

materialului săditor pomicol „Copăcel”.

Premiul I – primăria municipiului Chișinău pentru Concursul național de creație literară pentru elevi „Scrisoare mamei”.

Premiul II – primăriile din următoarele localități: Chișcăreni (raionul Sângerei), Hăsnășeni Mari (raionul Drochia) și Vișnioanca (raionul Cantemir).

Premiul III – primăria satului Carahasani din raionul Ștefan Vodă pentru promovarea portului național și primăria satului Slobozia Mare (raionul Cahul) pentru colindatul în ceata bărbătească.

Secțiunea: **Servicii publice de calitate în sprijinul cetățenilor.**

Premii speciale: primăria satului Băxani (raionul Soroca) pentru păinea socială oferită persoanelor nevoiașе, primăria municipiului Chișinău pentru asamblarea troleibuzelor, primăria comunei Cioreshti (raionul Nisporeni) și primăria satului Selemet pentru organizarea taberei de vară dedicate copiilor din diasporă.

Premiul I – primăria comunei Cărpineni din raionul Hâncești pentru proiectul de compostare a deșeurilor biodegradabile.

Premiul II – primăria satului Budești pentru serviciile de frizerie socială, primăria municipiului Chișinău pentru proiectul de alimentație „Bufetul

Programul Bunelor Practici ale Autorităților Publice Locale din Moldova este implementat de către IDIS „Viitorul”, cu suportul financiar al Consiliului Europei. Programul are scopul de a identifica, valorifica și disemina bunele practici printre autoritățile publice locale din Republica Moldova, contribuind, astfel, la eficientizarea guvernării locale.

Ana – Maria VEVERIȚA,
IDIS „Viitorul”,
coordonatorul programului

Originea rumânească/românească a denumirii orașului Roma

Andrei GROZA,
prim-prorector al Academiei
de Administrare Publică, doctor,
conferențiar universitar

Toată lumea cunoaște că orașul Roma își trage denumirea de la numele fraților gemeni Romul și Rem (în latină scriși ca Romulus și Remus - n.n.), însă foarte puțini oameni știu de ce acestora li s-au pus aceste nume.

Studiind mai multe izvoare scrise în vechime am găsit niște explicații, care par a fi reale, din care motiv am hotărât să le aducem la cunoștința tuturor celor interesați de istorie, inclusiv de istoria românilor.

Așadar, după cum am scris anterior în alte expuneri, cu mult timp înainte de fondarea Romei (a 753 î.e.n.) întreg teritoriul Europei, Asiei de Sud-Vest și Africii de Nord era populat de un singur neam, care corespunzător vorbea o singură limbă, dar care era divizat în mai multe formațiuni statale aflate la diferite trepte de dezvoltare economică, socială, militară și culturală.

Cei din centrul și nordul Peninsulei Apenine, fiind veniți din regiunea munților Carpați și nordul Peninsulei Balcanice, aveau, practic, aceiași zei cu cei rămași acasă, printre care zeița Iuno (Juno, Iunona, Junona), ocrotitoarea nou-născuților și mamelor cu copii mici, care pe lângă alte supranume îl purta și pe cel de Rumâna. Supranume-

le Rumâna provenea de la culoarea rumână/rumenă a fructelor coapte de smochin care aveau forma unui sân de femeie - smochinul fiind copacul - simbol al zeiței.

Prezența cuvântului rumân/ rumen în acele timpuri îndepărtate ne servește ca dovadă, ca una din multiplele dovezi incontestabile, că acel mare și numeros neam era de obârșie rumână/română. Cuvântul rumân/ rumen nu există nici în limba latină, nici în cea italiană. DEX-ul limbii române, ca și în multe alte cazuri, ne induce în

eroare când ne spune că acesta provine din franceză sau slavă, „uitând” că aceste limbi s-au format cu multe, multe sute de ani mai târziu, și mai ales, că verbul *a rumeni*, de la care a derivat *rumân/ rumen* se întâlnește numai în limba rumână/română.

Astfel, conform legendei, păstrată și redată în câteva izvoare scrise în vechime, frații gemeni abia născuți, din cauza păcatelor mamei lor - Silvia Rea, fiica regelui Numitor, au fost puși într-un coș și aruncați în râul Albul, mai târziu redenumit în Tibrul, care tocmai se revărsa în urma unor ploi puternice (cuvintele rea, numitor, albul în forma dată și, corespun-

punzător, în sensul - femeie rea; rege care avea dreptul să pună nume oamenilor săi; râu cu apă albă, curată, se întâlnesc numai în limba rumână/română - n.n.).

Plutind în voia vântului și a valurilor, coșul s-a agățat de o creangă de smochin, și după retragerea apelor, pruncii au fost găsiți și salvați de un cioban care își păștea turma prin apropiere. Ținând cont de faptul că copacul era simbolul zeiței Rumâna, ocrotitoarea nou-născuților, frații au fost numiți Romul și Rem, scriși mai

mai aflau și sub ocrotirea celui mai mare zeu al strărumânilor/ străromânilor, a lui Jupiter, care, în rând cu alte supranume, ca Victoriosul, Luminosul, Tunetul, Fulgerul ș.a., îl mai purta și pe cel de Rumân, ca soț al zeiței Iunona Rumâna (Iuno Rumâna).

Mai târziu, denumirea orașului Roma provenită, după cum am arătat mai sus, de la numele celor doi frați, s-a răsfrânt asupra denumirii statului și cetățenilor acestuia. Odată cu trecerea timpului statul roman devenea tot mai puternic, iar cei ce se numeau romani deveneau tot

târziu în limba latină ca Romulus și Remus (limbă latină fiind inventată, a fost utilizată numai ca limbă oficială a statului, cetățenii simpli au continuat să vorbească limba strămoșească, limba strărumână/străromână - n.n.).

Purtând aceste nume, frații se

mai numeroși.

Cu toate acestea, cea mai mare parte a celor învinși de romani nu au acceptat niciodată numele de roman, rămânând să-l poarte pe cel moștenit de la strămoșii lor, inclusiv rumânii din Balcani, regiunea Carpaților și Orientul Apropiat.

Itinerarele prieteniei

Pe 1 decembrie curent, de Ziua Națională a României, 21 de primării din raionul Ialoveni au semnat acorduri de cooperare cu comune din județul Ilfov, România.

Bazele acestui eveniment de anvergură pentru autoritățile publice din raionul Ialoveni au fost puse în luna aprilie 2017, când a fost semnată, la Ialoveni, în atmosferă festivă, Înțelegerea de Cooperare între raionul Ialoveni și județul Ilfov, România. Evenimentul a coincis cu sărbătorirea aniversării de 40 de ani de la fondarea raionului, în cadrul căreia au fost lansate mai multe proiecte de colaborare transfrontalieră.

În documentul respectiv au fost apreciate importanța și rolul cooperării transfrontaliere și regionale în dezvoltarea bunelor practici între autoritățile publice locale, instituții, agenți economici, sectorul asociațiv din județul Ilfov și raionul Ialoveni, accentul fiind pus pe dezvoltarea cooperării durabile între unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi. Competențele parteneriatului se referă la schimburi de experiență în domeniul dezvoltării locale și a bunelor practici pentru o activitate eficientă a autorităților administrației publice locale; asigurarea comunicării, transparenței și schimbului de informații, organizarea de activități comune cu caracter educativ, social, cultural și sportiv; promovarea și susținerea relațiilor economice, agricole și a proiectelor de infrastructură, precum și un șir de alte aspecte de interes comun.

În răstimpul care a trecut de

la acea zi, pe agenda ambelor administrații au fost incluse câteva subiecte de importanță meritorie, mai ales, pentru raionul nostru, subiecte care reies din textul acelei Înțelegeri.

Să ne amintim de faptul că, grație concursului consilierilor județeni, a fost implementat un proiect-unicat în republică - „Dotarea învățământului preșcolar și preuniversitar cu resurse și tehnologii interactive digitale”. În acest context, vom menționa că toate instituțiile educaționale din raion beneficiază deja de tehnologiile respective. Apropos, reprezentanții Consiliului județean Ilfov au mers, în ziua de 6 octombrie, în fiecare sat și au înmănat materialele didactice atât de mult preferate și așteptate atât de profesori cât și de copii.

Și iată, la 1 decembrie, de Ziua Națională a României, primarii localităților noastre au fost invitați în județul Ilfov, pentru a semna înțelegeri de cooperare cu colegii lor din comunele românești. Douăzeci și unu de primari de la noi au dat curs invitației, deplasându-se la Ilfov. Acolo, prin semnături, au oficializat începutul unor colaborări, de la care, cu certitudine, satele noastre vor avea numai de câștigat, fiindcă administrațiilor locale din România, prin lege, li s-a oferit dreptul și posibilitatea de a finanța proiecte implementate de primăriile noastre.

Președintele raionului Ialoveni, Anatolie Dimitriu, conducătorul delegației primarilor care s-au deplasat la Ilfov, a ținut să relateze următoarele:

Sunt deosebit de satisfăcut că inițiativa noastră a fost susținută cu sinceritate de către colegii noștri din România care, suntem absolut siguri, vor contribui plenar la implementarea ideilor diverselor proiecte și programe. Acum, totul depinde de fiecare dintre primarii noștri, de seriozitatea lor, cu care vor aborda importanța acestor colaborări. Sigur, multe depind și de poziția consilierilor din localitatea respectivă, de asociațiile obștești, fiindcă succesul, în ultima instanță, depinde de efortul comun al tuturor celor interesați.

Am solicitat și opinia unor primari. Iată ce spune primarul satului Mileștii Mici, Lilian Carmanu:

- Cred că nu mai e nevoie să conving pe cineva de faptul că frații noștri de peste Prut ne doresc, cu adevărat, prosperitate și bunăstare. Exemple, în acest sens, avem destule. De aceea, doresc să-i îndemn pe acei, care încă mai stau la îndoială, să demonstreze că oamenii nu au greșit, când le-au înmănat mandatul de primar.

Spunem că douăzeci și unu de primari din Ialoveni (din totalul

de 25) au semnat înțelegeri de cooperare cu localități din Ilfov. Vom nominaliza doar câteva parteneriate: orașul Ialoveni – orașul Buftea; satul Costești – orașul Chitila; satul Cigărleni – comuna 1 decembrie; satul Puhoi – comuna Moara Vlăsiei; comuna Ruseștii Noi – comuna Domnești; satul Horești – comuna Dobroești; comuna Zâmbreni – orașul Bragadiru.

Acestea vor conlucra la elaborarea și implementarea de proiecte comune cu finanțare europeană, la valorificarea potențialului turistic, la dezvoltarea infrastructurii

și a serviciilor din domeniile învățământului, asistenței sociale, culturii etc. De un real folos vor fi, bineînțeles, consolidarea unor conlucrări dintre întreprinderile mici și mijlocii din ambele regiuni, stabilirea de relații de parteneriat între organizațiile neguvernamentale, care activează în diferite domenii în România și Republica Moldova, în vederea organizării și desfășurării de proiecte și activități comune (conferințe, expoziții, forumuri, târguri etc.).

Este bine cunoscut faptul că autoritățile publice din județul Ilfov, prin susținerea exemplară a populației, demonstrează exemple demne de urmat și pentru alte județe din România. Industria, agricultura, economia județului, în general, înregistrează rezultate notorii, în felul acesta fiind soluționate la cote dorite necesitățile social-culturale. De ce n-ar fi succesele ilfovenilor exemple demne de urmat și pentru autoritățile din Ialoveni? Se pare, că e o întrebare mai mult retorică, de vreme ce au fost încheiate mai multe înțelegeri de cooperare dintre aceste unități administrativ-teritoriale.

Ce am mai putea adăuga la cele scrise? Județul Ilfov, cu o populație de aproximativ 365 mii de locuitori, ne oferă adevărate lecții de hărnicie, curățenie și frumusețe. Atmosfera constructivă ce domină pretutindeni, grandoarea naturii, dar, mai cu seamă, cumsecădenia și sinceritatea oamenilor sunt aidoma unui îndemn spre perfecțiune și afirmare, sunt pietre de temelie pentru perpetuarea unei comunități.

Nicolae MEREACRE,
secretar al consiliului
raional Ialoveni

În duminica de 17 decembrie 2017, Palatul Național „Nicolae Sulac” s-a transformat într-o casa mare. Aici s-a desfășurat un târg inedit, dedicat covoarelor tradiționale autentice ale neamului nostru. Una dintre cele mai impresionante componente ale expoziției a constituit-o colecția doamnei Valentina GUȚU din Gordinești Noi, raionul Edineț.

Evenimentul „Covorul Dorului” a fost organizat de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în contextul înscrierii de către Republica Moldova, la 1 decembrie 2016, a dosarului de candidat Tehnici tradiționale de realizare a scoarțelor în lista reprezentativă UNESCO a patrimoniului cultural imaterial al umanității. Scopul ediției actuale a fost valorificarea covorului autentic românesc și ale etniilor conlocuitoare din republică, cunoașterea motivelor și simbolurilor de bază ale covoarelor, precum și familiarizarea cu tradițiile și obiceiurile de iarnă ale locuitorilor Republicii Moldova.

Meșterul popular Valentina Guțu din satul Gordinești Noi, raionul Edineț, este bine cunoscută în toată republica și dincolo de hotarele ei.

În luna mai a anului curent a

Covorul mamei Valentina

vernizat, la Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, o expoziție cu genericul „Covori din lada cu zestre”, care a cuprins peste o sută de piese: costume naționale, ii, trăistuțe, covoare, covorașe, prosoape, fețe de masă, marame, păpuși, opinci, căciuli și alte obiecte confecționate manual de meșteriță.

A deprins acest meșteșug din fragedă copilărie și de-a lungul activității sale a realizat peste 1000 de obiecte de artizanat. Costumele confecționate de mâinile neobosite ale Valentinei Guțu sunt purtate de colective artistice, copii și elevi, oameni de toate vârstele. Obiectele de artizanat, în care a pus atâta lumină și dragoste,

au ajuns în România, China, Statele Unite, pe toate meridianele globului...

Se desparte cu greu de cele meșterite cu trudă. Are însă un obiect neprețuit în colecție, de care nu se va despărți niciodată... E covorul pe care a incrustat chipul celor două fiice ale dumisale – Adela și Gema.

Este un covor unicat în lume, mărturisește doamna Valentina Guțu. Prin faptul că are o compoziție originală, pe care am gândit-o eu. Și nu doar prin asta. În chipul fetelor mele mi-am pus tot sufletul, de parcă le-aș fi dat viață pentru a doua oară. Fetele mele, ca doi ochi din cap...

Și mai are doamna Valentina Guțu, un covoraș și un brâu – cadou de la bunica de pe tată pe când avea doar 14 ani, de care, la fel, nu se va despărți nicicând. De la bunicuță, de la mamă, dar și de la tata Ion, care a fost profesor de muncă și meșter iscusit în lemn, a deprins meseria.

- Pe timpuri, când eram mică,

toate femeile din sat aveau războaie de țesut. Acum, gata, s-a cam terminat, spune cu regret meșterita populară.

Pentru ea însă nu s-a terminat. Acum simte că se află în apogeul creației. În pofida vârstei, în pofida uitării tradițiilor noastre populare. E un fel de ambiție sănătoasă, ce a caracterizat-o dintotdeauna. Ca și atunci, în tinerețe, cu 45 de ani în urmă, când, împreună cu Gheorghe, soțul, și-au ales loc de casă. Pe un loc mlăștinos, la o margine de sat, încât cei de la conducere le-au zis franc: „Sunteți nebuni!”

Dar ei au cutezat. Și au reușit. Au construit o casă de minune, pe care, treptat, stăpâna a împodobit-o cu creațiile sale irepetabile. Motivul frunzei verzi, motivul vieții predomină în ele, precum în cântecele populare, iubește să repete Valentina Guțu. Și cocorii, care vin an de an la casa ei.

Apoi au crescut fetele, le-a trimis la studii, le-a confecționat, tot ea, zestre. Au venit nunțile, botezurile, cumătriile și tot așa s-a rotit în hora vieții, de nu se mai poate opri...

Atunci când obosește de țesut, mai iese prin grădină. Să-și admire florile. Are multe flori boierești în grădină. Cu ele se mai ia, cu ele se mângâie. Căci florile ei dragi – cele două fete, au plecat în lume, departe de casa părintească.

Și doar cocorii vin în primăvară...

Sergiu VLĂDICĂ

Abonarea 2018

Continuă abonarea pentru anul 2018 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNCȚIONARUL PUBLIC,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei; 1 an - 168 lei.

Ziarul „Funcționarul public” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei; 6 luni - 78 lei; 1 an - 156.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Sergiu VLĂDICĂ - șef Secție
Ion AXENTI - secretar responsabil
Mihai MANEA - redactor
Sergiu CARCEA - designer

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.
Ziarul apare de două ori pe lună.
Indice 67919.
Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.
Dat la tipar 22.12.2017

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” - publicație a Academiei de Administrare Publică.